

KAPITOLA E

Aplikace v zemích EU

a) Aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/37/ES o strojních zařízeních ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska

Tato kapitola je zpracována, jak je uvedeno v úvodních částech sborníku, podle materiálu britského DTI (Ministerstvo obchodu a průmyslu). Obecně platné principy aplikace, popsané v uvedeném zdroji byly použity jako základ pro sestavení kapitoly A tohoto sborníku. V této kapitole jsou shrnuty pouze specifické části týkající se výhradně vnitrostátní aplikace ve Spojeném království (dále jen UK). Některé části průvodního textu jsou uvedeny z důvodu návaznosti a lepšího pochopení souvislostí v obou kapitolách duplicitně; komplexnější pohled na britský přístup je zřejmý z informací uvedených v obou kapitolách A i E. Na rozdíl od kapitoly A, ve které byly použity i údaje převzaté z jiných zdrojů, pro tuto kapitolu byly vybrané pasáže použity pouhým překladem. Britská publikace byla vydána v květnu 1995.

Tato kapitola byla aktualizována na základě údajů dostupných v srpnu 2001.

Publikace britského Ministerstva obchodu a průmyslu (DTI) byla zpracována jako „*průvodce*“ nařízením 1992 (S.I. 1992/3073) ve znění jeho změny publikované v roce 1994 (S.I. 1994/2063). Uvedená publikace poskytuje pouze návod a nenahrazuje uvedená nařízení. Dokument nemá právní sílu. Jeho účelem je napomoci podnikatelským, průmyslovým, spotřebitelským a výkonným orgánům a institucím k pochopení hlavních zásad uvedené legislativy a přispět tak k efektivnímu řešení situací v rámci kterých se směrnice o strojích uplatňuje v národním měřítku UK. Těm, jichž se publikace týká, se doporučuje, aby vyhledali úplný text a tak zjistili oficiální znění příslušných právních požadavků; v případě pochybností se doporučuje vyhledat radu v otázkách výkladu.

Směrnice o strojních zařízeních je ve Velké Británii zavedena nařízením Ministerstva obchodu a průmyslu 1992 Sb., o opatřování a používání pracovních zařízení. Toto nařízení vstoupilo v platnost 1. ledna 1993. Stručný popis je uveden v **příloze G**. Odpovídající právní předpis v Severním Irsku (Vyhláška z r. 1993 o opatřování a používání pracovních zařízení) (Severní Irsko) 1993 ⁽¹⁾ vstoupil v platnost 22. února 1993.

⁽¹⁾ S. R. 1993 č. 19

Obsah

Strojní zařízení - krátce o nové legislativě	E 3
Nařízení o bezpečnosti strojních zařízení z roku 1992 ve znění změny z roku 1994 (S.I. 1992/3073 a S.I. 1994/2063)	E 4
Jak vyhovět tomuto nařízení	E 7
1. krok - Posouzení shody („Ověření“)	E 7
2. krok - Postup při vydání prohlášení	E 8
3. krok - Označení	E 8
Další informace	E 11
Příloha A: Strojní zařízení vyloučená z působnosti tohoto nařízení	E 13
Příloha B: Oblastní úřady pro zdraví a bezpečnost - HSE	E 15
Příloha C: ES přezkoušení typu	E 17
Příloha D: ES prohlášení o shodě	E 19
Příloha E: Prohlášení o začlenění	E 20
Příloha F: Ověřovací postupy	E 21
Příloha G: Platnost a používání nařízení z r. 1992 o pracovním zařízení	E 22

Strojní zařízení - krátce o nové legislativě

Nařízení z r. 1992 o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 1993, i když tu bylo přechodné období do 31. prosince 1994, během kterého si mohl výrobce nebo dovozce do Evropského společenství volit mezi pravidly Společenství popsanými níže a požadavky uvedenými v legislativě týkající se ochrany zdraví a bezpečnosti platných k 31. prosinci 1992.

Novelou nařízení z r. 1994 o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení bylo zavedeno několik změn v nařízení z r. 1992, zejména byla rozšířena jeho působnost i na strojní zařízení na zdvihání osob a na bezpečnostní součásti ke strojním zařízením. Hlavní ustanovení novelizovaného nařízení vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995.

Od 1. ledna 1995 tedy:

- většina strojních zařízení, dodávaných ve Spojeném království, včetně dovážených, musí:
 - vyhovovat obsáhlým požadavkům na ochranu zdraví a bezpečnost, týkajícím se např. výroby, pohyblivých částí a stability;
 - a v některých případech být podrobena přezkoušení typu u notifikovaného orgánu ⁽¹⁾;
 - a nést označení CE a další informace.
- výrobce nebo dovozce musí obecně být schopen vyhotovit soubor dokumentace obsahující technické informace týkající se stroje.

Pro výrobky spadající do působnosti dosavadních směrnic pro ochranné konstrukce chránící při převrácení a ochranné konstrukce proti padajícím předmětům, pro průmyslové motorové vozíky, pro bezpečnostní součásti a pro strojní zařízení pro zdvihání osob zůstávají v platnosti zvláštní přechodná ustanovení.

Nedostatečné plnění těchto požadavků:

- znamená, že strojní zařízení nemůže být legálně dodáváno ve Spojeném království;
- může mít za následek obžalobu a peněžitý trest od 5 000 liber výše nebo v některých případech uvěznění od 3 měsíců výše nebo obojí.

Tatáž pravidla platí všude v Evropském hospodářském prostoru (dále jen EHP) ⁽²⁾, takže strojní zařízení vyhovující pravidlům Společenství může být dodáváno do všech států EHP.

⁽¹⁾ V britských dokumentech se tento orgán někdy označuje jako *schválený orgán (approved body)*.

⁽²⁾ European Economic Area (EEA)

Nařízení o bezpečnosti strojních zařízení z roku 1992 ve znění změny z roku 1994 (S.I. 1992/3073 a S.I. 1994/2063)

Počátek platnosti: 1. ledna 1993

Primární legislativa ES: Akt Evropského společenství z r. 1972.

Působnost: strojní zařízení, popsané jako:

- celek sestavený z částí nebo součástí, z nichž alespoň jedna je pohyblivá, s příslušnými pohony, ovládacími a silovými obvody, vzájemně spojenými za účelem stanoveného použití, zejména zpracování, úpravy, dopravy nebo balení materiálu;
- soubor strojů, který je za účelem dosažení stejného výsledku uspořádán a ovládán tak, aby pracoval jako jednotný celek;
- a vyměnitelné zařízení, upravující funkci stroje, které je dodáváno za účelem připojení ke stroji (nebo k řadě různých strojů nebo k traktoru), jejich obsluhou, přičemž toto zařízení není náhradním dílem ani nástrojem; a

bezpečnostní součásti strojního zařízení definované jako:

- součásti dodávané samostatně, aby při použití plnily bezpečnostní funkci, jejichž selhání nebo chybná funkce ohrožuje bezpečnost nebo zdraví ohrožených osob.

Výjimky: nařízení se nevztahuje na strojní zařízení nebo bezpečnostní součásti:

- uvedené v příloze A;

Poznámka: Na rozdíl od odst. 3, článku 3 směrnice, kde jsou také podrobně vyjmenována zařízení na která se směrnice nevztahuje, je v příloze A podle příslušné britské legislativy přesně stanoveno co je míněno ***mobilním zařízením a zdvihacím zařízením.***

- už dříve používané v Evropském společenství nebo od 1. ledna 1994 v Evropském hospodářském prostoru (např. z druhé ruky);
- pro používání mimo Evropský hospodářský prostor, jež nenese označení CE;
- tam, kde rizika jsou převážně elektrického původu (pro taková strojní zařízení platí nařízení z r. 1994 o [bezpečných] elektrických zařízeních) ⁽¹⁾;
- v rozsahu, ve kterém se na rizika zcela nebo částečně vztahují jiné směrnice, od data začlenění těchto jiných směrnic do právního řádu Spojeného království;
- strojní zařízení už dodaná do Evropského společenství před 1. lednem 1993;
- bezpečnostní součásti nebo strojní zařízení pro zdvihání osob poprvé dodané do Evropského hospodářského prostoru před 1. lednem 1995.

⁽¹⁾ S.I. 1994/3260

Přechodná ustanovení: nařízení se nevztahuje na strojní zařízení poprvé dodaná (tj. na skladě) do Evropského hospodářského prostoru před 1. lednem 1995, která splňují zdravotní a bezpečnostní nařízení Spojeného království platná k 31. prosinci 1992 opírající se o zákon z roku 1994 o zdraví a bezpečnosti při práci, Vyhlášku z roku 1978 o zdraví a bezpečnosti při práci (Severní Irsko) a zákon z roku 1987 o ochraně spotřebitele.

Nařízení se nevztahují na výrobky, které byly poprvé dodány do Evropského hospodářského prostoru před 1. červencem 1995 a pro něž platí následující zvláštní nařízení:

- Nařízení z roku 1988 ⁽¹⁾ o ochranných konstrukcích chránících při převrácení ve výrobních objektech (*požadavky EHS*);
- Nařízení z roku 1989 ⁽²⁾ o ochranných konstrukcích proti padajícím předmětům ve výrobních objektech (*požadavky EHS*);
- Nařízení z roku 1988 ⁽³⁾ o samojízdných dopravních vozících (*požadavky EHS*), novelizované ⁽⁴⁾;
- Nařízení z roku 1990 ⁽⁵⁾ o samojízdných dopravních vozících (*požadavky EHS*) (Severní Irsko).

Výrobky, pro něž platí tato zvláštní nařízení, a které byly poprvé dodány dne 1. července 1995 nebo později, musí splňovat **buď** požadavky zvláštních nařízení **nebo** požadavky nařízení o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení. Všechny výrobky poprvé dodané dne 1. ledna 1996 nebo později musí splňovat požadavky nařízení o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení.

Nařízení se nevztahuje na bezpečnostní součásti a strojní zařízení poprvé dodané do Evropského hospodářského prostoru před 1. lednem 1995. Takové výrobky poprvé dodané dne 1. ledna 1995 nebo později musí splňovat buď nařízení o dodávce (bezpečných) strojních zařízení nebo nařízení Spojeného království o zdraví a bezpečnosti, platné pokud jde o tyto položky, ke 14. červnu 1993. Všechny takové výrobky poprvé dodané po 1. lednu 1977 musí splňovat nařízení o dodávce (bezpečných) strojních zařízení.

Všeobecné požadavky: S přihlédnutím k výše uvedeným výjimkám a přechodným ustanovením se podle těchto nařízení nepovažuje za přestupek „*odpovědné osoby*“ dodávka strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti jen tehdy, jestliže:

- vyhovuje základním požadavkům na ochranu zdraví a bezpečnost;
- posouzení shody bylo provedeno příslušným postupem;
- bylo vydáno ES prohlášení o shodě nebo prohlášení o začlenění;
- označení CE bylo vhodně připojeno (s výjimkou, kdy bylo vydáno prohlášení o začlenění);
- a je skutečně bezpečné.

⁽¹⁾ S.I. 1988/363

⁽²⁾ S.I. 1988/362

⁽³⁾ S.I. 1988/1736

⁽⁴⁾ Předpisy z roku 1989 (S.I. 1989/1035) o samojízdných dopravních vozících (požadavky EHS) (změna)

⁽⁵⁾ S.R. 19 90 č. 172

Podle těchto nařízení se rovněž za přestupek kteréhokoliv dodavatele nepovažuje dodávka strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti tehdy, **jestliže jsou bezpečné**.

- **„Odpovědná osoba“** je podle tohoto nařízení výrobce nebo dovozce do EHP. „Odpovědná osoba“ může být i výrobce mimo EHP, ale v tom případě dovozce do EHP bude muset zabezpečit, že strojní zařízení nebo bezpečnostní součást vyhovuje. Jestliže nevyhovuje, je dovozce odpovědný za uvedení do shody.
- Význam **„dodávky“** je definován v článku 46 zákona z roku 1987 o ochraně spotřebitele. Zahrnuje i nabídku dodávky, smlouvu o dodávce, vystavování dodávek a držení dodávek, ale je omezen na obchodní dodávky.
- **„Dodávka“** **neznamená** vystavení na veletrzích a vystavování strojních zařízení nebo bezpečnostní součásti, které nevyhovují, za předpokladu, že je viditelně a jasně označeno, že toto strojní zařízení a bezpečnostní součást nevyhovují a nejsou určeny k dodávce, dokud nebudou uvedeny do shody.
- **„Bezpečný“** znamená, že jsou-li strojní zařízení nebo bezpečnostní součást správně instalovány, udržovány a používány k určeným účelům, neexistuje žádné riziko (nehledě na riziko omezené na minimum), že samy ohroží zdraví nebo že budou důvodem nebo příčinou smrti nebo zranění osob, popř. domácích zvířat nebo poškození majetku.
- Proveditelnost omezení rizika může být v době výroby vzata v úvahu při posuzování, zda riziko bylo či nebylo omezeno na minimum.

Základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost: aby strojní zařízení a bezpečnostní součásti splnily nařízení, musí vyhovovat základním požadavkům na ochranu zdraví a bezpečnost, které pro ně platí. Tyto požadavky jsou zcela totožné s požadavky uvedenými v příloze I směrnice.

Při uplatňování základních požadavků na ochranu zdraví a bezpečnost mohou být vzata v úvahu technická a ekonomická omezení v době výroby.

O strojním zařízení a bezpečnostní součásti se předpokládá, že splňuje základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnosti, jestliže je vyrobeno nebo vyrobena ve shodě s národní normou, která zavádí příslušnou harmonizovanou normu.

Dotazy na stadium zpracování těchto norem je třeba adresovat na informační středisko BSI (Britského institutu pro normalizaci).

Třídící čísla těchto specifických evropských norem jsou uveřejňována v *Úředním věstníku Evropských společenství*. Třídící čísla Britských technických norem, které jsou převzatými harmonizovanými technickými normami, jsou uveřejněna v *Business Briefing*, vydávaných Asociací britské obchodní komory (Association of British Chamber of Commerce). Jednotný seznam - *Směrnice o strojních zařízeních: převzaté harmonizované technické normy* - lze obdržet u DTI's Business in Europe Hotline 0870 1502500 (pracoviště Evropský obchod Ministerstva obchodu a průmyslu).

Jak vyhovět tomuto nařízení

1. krok - Posouzení shody („Ověření“)

Odpovědnost za prokazování, že strojní zařízení nebo bezpečnostní součást vyhovuje základním požadavkům na ochranu zdraví a bezpečnost, spočívá na „*odpovědné osobě*“.

Pro většinu strojních zařízení nebo bezpečnostních součástí (jiných než jsou uvedeny v příloze IV směrnice) musí být „*odpovědná osoba*“ schopna sestavit *soubor technické dokumentace (technical file)*. Požadavky na soubor technické dokumentace jsou téměř identické s požadavky na dokumentaci uvedenými v bodech 3 a 4 přílohy V směrnice. Přesněji se vymezuje, že tato dokumentace musí být k dispozici pro kontrolu notifikovanými orgány.

Normám řady EN 45 000 používaným při posuzování kompetentnosti orgánů nebo laboratoří odpovídají ve Spojeném království identické britské normy řady BS 75 000. Namísto termínu *notifikovaný orgán (notified body)* používanému v evropské legislativě se v britských dokumentech často používá termín *schválený orgán (approved body)*.

Striktně se požaduje, aby příslušná technická dokumentace, pokud je sestavována ve Spojeném království, byla v angličtině. Výjimka je možná, jestliže je dokumentace postupována notifikovanému orgánu v jiném členském státě EHP. V takovém případě musí být dokumentace vypracována v jazyce přijatelném pro tento orgán. Ve všech případech však musí být návod k použití v souladu s jazykovými požadavky uvedenými v bodě 1.7.4b přílohy I směrnice.

Pro strojní zařízení nebo bezpečnostní součásti uvedené v příloze IV směrnice musí „*odpovědná osoba*“ podstoupit speciální postupy popsané dále.

Pro strojní zařízení nebo bezpečnostní součásti uvedené v příloze IV směrnice a vyrobené ve shodě s převzatými harmonizovanými technickými normami si může „*odpovědná osoba*“ zvolit mezi:

- sestavením a zasláním souboru technické dokumentace popsanému v bodech 3 a 4 přílohy V směrnice orgánu notifikovanému členským státem pro posuzování shody („*schválený orgán*“). Notifikovaný orgán co nejdříve potvrdí příjem souboru technické dokumentace a ponechá si ho;
- nebo předáním souboru technické dokumentace podle bodů 3 a 4 přílohy V směrnice notifikovanému orgánu. Notifikovaný orgán jednoduše ověří, zda převzaté harmonizované technické normy byly správně použity a vystaví osvědčení o přiměřenosti souboru dokumentace a zašle jeho kopii „*odpovědné osobě*“;
- nebo předáním vzorku strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti notifikovanému orgánu k ES přezkoušení typu.

Pro strojní zařízení nebo bezpečnostní součásti uvedené v příloze IV, ale nevyráběné ve shodě s převzatými harmonizovanými technickými normami musí „*odpovědná osoba*“ nejdříve zaslat vzorek strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti k ES přezkoušení typu.

ES přezkoušení typu je postup, prováděný schváleným orgánem, za účelem zjištění a potvrzení, že vzorek strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti vyhovuje příslušným ustanovením směrnice. Podrobnosti o požadavcích na ES přezkoušení typu platnými ve Spojeném království jsou uvedeny v příloze C. Některé požadavky jsou formulovány poněkud jinak než v příloze VI směrnice.

Ve Spojeném království je za jmenování notifikovaného orgánu odpovědný ministr obchodu a průmyslu. Evropská komise uveřejňuje seznamy těchto orgánů v *Úředním věstníku Evropských společenství* vztahující se na celý EHP. Seznam - *Směrnice o strojních zařízeních: Notifikované orgány Spojeného království* - je k dostání u DTI's European Trade, a jsou zveřejněny na internetové adrese: <http://www.dti.gov.uk/strd/strdpubs.htm>.

Národní akreditační rada pro certifikační orgány (NACCB) stanoví obor působnosti schválených orgánů pro organizace ze Spojeného království. Další informace jsou k dostání u NACCB, AUDLEY House, 13 Palace Street, London SW1E 5HS a také jsou zveřejněny na internetové adrese: <http://www.dti.gov.uk/strd/strdpubs.htm>.

2. krok - Postup při vydání prohlášení

Prohlášení o shodě: „odpovědná osoba“ musí pak pro každé dodané strojní zařízení nebo bezpečnostní součást vystavit ES prohlášení o shodě, které musí obsahovat skutečnosti popsané v příloze C. Forma prohlášení není v nařízení stanovena. Prohlášení je určeno k tomu, aby bylo vydáno spolu se strojem nebo bezpečnostní součástí, a osvědčuje splnění příslušných základních požadavků na ochranu zdraví a bezpečnost nebo shodu se vzorkem, který byl podroben přezkoušení typu.

Prohlášení o začlenění: v případě, že strojní zařízení je určeno k začlenění do jiného strojního zařízení nebo spolu s jinými strojními zařízeními do souboru vytvářejícího strojní zařízení, na něž se vztahuje toto nařízení, může „odpovědná osoba“ pro každý stroj vystavit prohlášení o začlenění, popsané v příloze E. Jak je z přílohy E patrné, vyžadují se ve Spojeném království kromě skutečností uvedených v části B, přílohy II, také informace identifikující notifikované orgány a ES certifikát o přezkoušení typu.

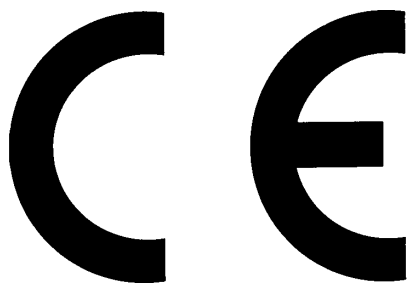
Poznámka: V české legislativě se *prohlášení o začlenění (incorporation)* nazývá *prohlášením o shodě pro bezpečnostní součásti*.

Tohoto způsobu nelze použít pro vyměnitelné zařízení, které mění funkci stroje nebo strojního zařízení a které může pracovat nezávisle.

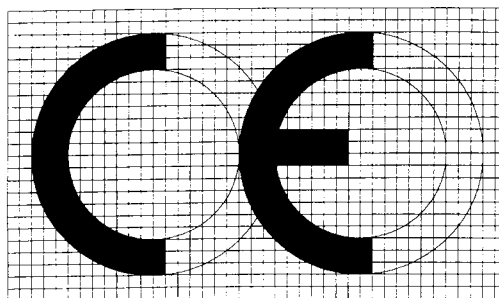
3. krok - Označení

Jakmile bylo vydáno prohlášení o shodě, musí „odpovědná osoba“ připojit ke strojnímu zařízení CE označení.

Označení je zobrazeno níže na obr. 1. S výjimkou strojních zařízení o malých rozměrech označení nesmí být menší než 5 mm na výšku a rozměrové proporce zobrazené níže na obr. 2 musí být dodrženy. Síť není součástí označení a slouží pouze k informaci.

Obr. 1

Obr. 2

CE označení musí být připojeno tak, aby bylo zřetelné, viditelné, čitelné a nesmazatelné.

CE označení nemůže být připojeno k bezpečnostním součástem nebo ke strojnímu zařízení, pro které bylo vydáno *prohlášení o začlenění*⁽¹⁾.

- Podle nařízení se za právně závadné jednání považuje, jestliže je ke strojnímu zařízení připojena značka, která může být zaměněna s CE označením.
- Na základě rozhodnutí „*odpovědné osoby*“ mohou strojní zařízení poprvé dodaná před 1. lednem 1997 nést CE označení v souladu s nařízením z r. 1992 o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení (tj. včetně posledních dvou číslic roku, kdy bylo označení připojeno).
- Strojní zařízení nebo bezpečnostní součásti, které vyhovují nařízení, mohou být též předmětem jiných směrnic Společenství. Např. elektrické strojní zařízení trvale instalované v budově musí vyhovovat právním předpisům, kterými byly zavedeny směrnice o stavebních výrobcích a elektromagnetické kompatibilitě, jakož i jiným dalším existujícím příslušným právním předpisům. V takových případech označení CE znamená, že byly splněny i požadavky těchto dalších směrnic.
- Strojní zařízení nesoucí CE označení a vybavené ES prohlášením o shodě může být považováno za vyhovující opatřením směrnice o strojních zařízeních, pokud neexistují důvodné pochyby.
- Osobu, která dodá strojní zařízení, jež není opatřeno označením CE, vyzve zmocněný úřad, aby předložila vyhovující informaci o tom, proč zařízení není opatřeno označením CE. Považuje se za závadu, jestliže taková informace není na vyzvání předložena.

Požadavky na posouzení shody a označení jsou vyznačeny schematickou formou v příloze F.

Zavedení: ve Velké Británii je za zavedení směrnice odpovědný Úřad pro zdraví a bezpečnost (*Health and Safety Executive*⁽²⁾), pokud jde o strojní zařízení a bezpečnostní součásti používané při práci; pokud jde o strojní zařízení a bezpečnostní součásti pro soukromé použití, jsou odpovědné místní správy.

⁽¹⁾ V české legislativě se tento dokument nazývá *prohlášení o shodě pro bezpečnostní součásti*.

⁽²⁾ Zavedená zkratka je HSE.

V Severním Irsku je odpovědné Ministerstvo pro hospodářský rozvoj a Ministerstvo zemědělství za zavedení nařízení, pokud jde o strojní zařízení a bezpečnostní součásti používané při práci; pokud jde o strojní zařízení a bezpečnostní součásti pro soukromé použití, jsou odpovědné oblastní rady.

- Zmocněné orgány mají k tomuto účelu poskytnuty pravomoce ze zákona z r. 1974 o zdraví a bezpečnosti při práci atd., z nařízení z r. 1978 o zdraví a bezpečnosti při práci (Severní Irsko) a ze zákona z r. 1987 o ochraně spotřebitele, např. pokud jde o dočasný nebo trvalý zákaz a o žaloby.
- Jestliže strojní zařízení nesoucí CE označení je bezpečné, ale došlo k porušení jiných povinností, „*odpovědná osoba*“ dostane příležitost tato porušení napravit, dříve než je podniknut zásah zmocněného orgánu.
- V novelizované směrnici o strojních zařízeních je po členských státech požadováno, aby informovaly Evropskou komisi o každém zásahu zmocněného orgánu. Komise posoudí, zda je zásah oprávněný a doporučí stranám, aby jednaly obdobně.

Tresty: nejvyšší trest za překročení zákazu dodávek nevyhovujících strojních zařízení nebo bezpečnostních součástí je uvěznění od tří měsíců výše nebo pokuta od 5 000 liber výše nebo obojí. Trest za jiná porušení nařízení je pokuta od téže částky výše.

- Je na Soudním dvoru, aby vzal v úvahu závažnost prohřešku a rozhodl o pokutě v každém jednotlivém případě.
- Nařízení zohledňuje nutnou péči. Také umožňuje provést opatření proti jiné osobě, než je hlavní viník, jde-li o chybu jiné osoby, a proti zaměstnancům společnosti nebo jiným orgánům právnické osoby.

Další legislativa: zákon z r. 1974 o zdraví a bezpečnosti při práci atd., nařízení z r. 1978 o zdraví a bezpečnosti při práci (Severní Irsko) a zákon z r. 1987 o ochraně spotřebitele jsou nadále v platnosti.

- **Obecné nařízení o bezpečnosti výrobků (S.I. 1994/2328):** toto nařízení, kterým je přejímána směrnice o všeobecné bezpečnosti výrobků (92/59/EHS), vstoupilo v platnost 3. října 1994. Nahrazuje většinu textu části 10 (všeobecné požadavky na bezpečnost) zákona 1987 Sb., o ochraně spotřebitele. Vztahuje se na nové výrobky i výrobky z druhé ruky dodávané obchodem spotřebitelům pro jejich soukromé používání. Nařízení pokrývá širokou škálu výrobků, ale neplatí pro výrobky, kterých se týká zvláštní legislativa Společenství, vyčerpávající z hlediska bezpečnosti (jako je např. směrnice o strojních zařízeních). Ty budou tudíž odpovídat některým strojním zařízením, která jsou mimo rozsah platnosti směrnice o strojních zařízeních, např. strojním zařízením z druhé ruky. Dotazy týkající se nařízení se zasílají Ministerstvu obchodu a průmyslu, oddělení ochrany spotřebitele (Consumer Safety Unit), Room 315, 10-18 Victoria Street, London SW1H 0NN.
- **Nařízení z r. 1992⁽¹⁾ o opatřování a používání pracovních zařízení:** toto nařízení, kterým se přejímá směrnice o použití pracovních zařízení zaměstnanci, vstoupilo v platnost 1. ledna 1993. Krátký popis je uveden v příloze G. Odpovídající právní předpis v Severním Irsku (Vyhláška z r. 1993⁽²⁾ o opatřování a používání pracovních zařízení) (Severní Irsko) 1993 vstoupil v platnost 22. února 1993.

⁽¹⁾ S.I. 1992/2932

⁽²⁾ S.R. 1993 č. 19

Dosažitelnost textu nařízení: nařízení z r. 1992 (S.I. 1992/3073) o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení a novelizované nařízení z r. 1993 (S.I. 1994/2063) o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení lze získat od *HMSO Publication Centre* a jejich zástupců (viz text níže).

Dosažitelnost textu směrnice: úplný text směrnice 98/37/ES byl publikován v *Úředním věstníku Evropských společenství* (č. L 207 z 23. července 1998, str. 1). Kopie tohoto textu jsou k dostání u HMSO Publication Centre, u Evropského informačního střediska a u Evropského dokumentačního střediska, umístěných po celém Spojeném království.

K vyhledání Vám nejbližšího střediska prostudujte brožuru DTI' s Contacts, která je k dostání u Evropského obchodu na adrese:

Department of Trade and Industry
Bay 35
151 Buckingham Palace Road
London SW 1W 9SS

Vezměte prosím na vědomí, že Ministerstvo obchodu a průmyslu Spojeného království nedodává kopie nařízení, technických norem ani směrníc.

Další informace

Další exempláře této příručky jsou k dostání u DTI - Obchod v Evropě (DTI's Business in Europe). Kopie směrnice nebo nařízení (vyhlášek) jsou k dostání na adrese:

The Stationery Office
Publications Centre
PO Box 276
London SW8 5DT
Tel.: 0207-873 9090
Fax: 0207-873 8200

V případě odmítnutí volného přístupu na trh v jiných zemích EHP pro vyhovující strojní, zařízení nebo bezpečnostní součásti se obraťte na: *The Single Market Compliance Unit, Department of Trade and Industry*, Room 602, Ashdown House, 123 Victoria Street, London SW1E 6RB.

Dotazy týkající se pojištění, zejména takového, které musí být uzavřeno na evropské úrovni, adresujte na: Ministerstvo obchodu a průmyslu, útvar normotvorné politiky (*DTI, Standards Policy Unit*, Third Floor Red Zone, 151 Buckingham Palace Road, London SW1W 9SS).

Jestliže jsou požadovány další informace nebo rady ke speciálním otázkám, týkajícím se této legislativy, mohou tazatelé kontaktovat:

- **Úřad pro zdraví a bezpečnost** (Health and Safety Executive - HSE) může poskytovat rady k uvedené problematice a k dotyčné technické problematice, např. o základních požadavcích na ochranu zdraví a bezpečnost týkajících se strojních zařízení určených pro použití na pracovištích ve Velké Británii. V první instanci je možno se s dotazy obrátit na místní oblastní kancelář HSE.

- **Ministerstvo pro hospodářský rozvoj**, odbor pro zdraví a bezpečnost, může jednat o dotazech týkajících se strojních zařízení určených pro použití na pracovištích v Severním Irsku na následující adrese: Department of Economic Development, Health and Safety Division, 83 Ladas Drive, Belfast BT6 9FJ.
- **Místní střediska pro obchodní normy** mohou poskytnout informace týkající se strojních zařízení pro soukromé použití (podrobné informace jsou uvedeny v místních telefonních seznamech).
- **Schválené orgány** mohou poskytnout rozsáhlé poradenství v oblasti nařízení. Seznam - *Směrnice o strojních zařízeních: Notifikované orgány Spojeného království* - je k dostání u *DTI's Business in Europe*. Úplný seznam notifikovaných orgánů v rámci EHP je k dostání u MHSO.
(Seznam notifikovaných orgánů byl uveřejněn v Úředním věstníku Evropských společenství, č. C 292, 13.10.2000.)
- **Informační středisko Britského normalizačního institutu BSI** může opatřit informace o normách, které mohou být použity k prokázání shody se základními požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost. Dotazy mohou být adresovány na: BSI Information Centre, Mechanical Group, 389 Chiswick High Road, Chiswick, London W4 4AL. (Tel: 0208 996 9001. Fax: 0208 996 7048). Internetová adresa: <http://bsi.org.uk>

Unifikovaný seznam - *Směrnice o strojních zařízeních: převzaté harmonizované technické normy* - je k dostání u *DTI's Business in Europe*.
- **Obchodní sdružení** (Trade associations) mohou často poskytovat radu zvláště v tom oboru, v němž pracují.
- **Nezávislí poradci** mohou také často nabídnout rady, týkající se nařízení. Ministerstvo si je vědomo počtu těch, kteří ohlásili, že tuto činnost mohou vykonávat. Nicméně ministerstvo nemá znalosti o jejich odbornosti a právním postavení a tazatelé se musí spolehnout sami na sebe, pokud jde o tyto zkušenosti a služby, když předkládají své dotazy. Seznam - *Směrnice o strojních zařízeních: nezávislé poradenské zdroje* - je k dostání u *DTI's Business in Europe*, přímý telefon: 0207-215 2913, fax: 0207-215 2913.

Příloha A

Strojní zařízení vyloučená z působnosti tohoto nařízení

- a) Strojní zařízení, jejichž jediným zdrojem energie je přímo vy naložená lidská síla, pokud se nejedná o stroj použitý pro zdvihání nebo spouštění břemen.
- b) Strojní zařízení používaná ve zdravotnictví pro přímý styk s pacientem.
- c) Speciální zařízení pro použití na výstavištích a/nebo zábavních parcích.
- d) Parní kotle, nádrže a tlakové nádoby.
- e) Strojní zařízení speciálně navrhovaná nebo uváděná do provozu pro jaderné účely, která v případě poruchy mohou mít za následek emisi radioaktivity.
- f) Zdroje radioaktivního záření tvořící část stroje.
- g) Palné zbraně.
- h) Zásobní nádrže a potrubí pro benzín, motorovou naftu, hořlavé kapaliny a nebezpečné látky.
- i) Dopravní prostředky, tj. vozidla a jejich přípojně dopravní prostředky určené výhradně k přepravě osob letecky nebo po silničních, železničních nebo vodních cestách a rovněž dopravní prostředky, které jsou určeny k přepravě zboží letecky nebo po veřejných silničních nebo železničních cestách nebo po vodě. Vozidla používaná v průmyslu těžby nerostů nejsou vyloučena.
- j) Námořní lodě a příbřežní pohyblivé jednotky spolu s vybavením těchto lodí nebo jednotek na palubě.
- k) Lanové dráhy, včetně pozemních lanových drah pro veřejnou nebo neveřejnou přepravu osob.
- l) Zemědělské a lesnické traktory, definované v článku 1 (1) směrnice Rady 74/150/EHS ⁽¹⁾ ze 4. března 1974 o sbližování právních předpisů členských států, týkající se schvalování typu kolových zemědělských nebo lesnických traktorů, naposledy změněné směrnicí 88/297/EHS ⁽²⁾.
- m) Stroje speciálně navržené a vyráběné pro vojenské nebo policejní účely.
- n) Výtahy trvale obsluhující určité výškové úrovně budov a staveb, jejichž klec se pohybuje mezi tuhými vedeními nakloněnými o úhel přesahující 15 stupňů od horizontály, které jsou navrženy pro přepravu:
 - osob;

⁽¹⁾ Úřední věstník č. L 84 z 28. 3. 74, str. 10.

⁽²⁾ Úřední věstník č. L 126 z 20. 5. 88, str. 52.

- osob a břemen;
 - samostatných břemen, pokud je klec přístupná, tzn. že do ní může osoba bez obtíží vstoupit a vybavena ovládači uvnitř klece nebo v dosahu osoby, která je uvnitř.
- o) Prostředky pro přepravu osob používající vozidla s pohonem prostřednictvím ozubnice.
- p) Důlní těžní zařízení.
- q) Divadelní zdviže.
- r) Stavební výtahy určené pro zdvihání osob nebo osob a břemen.

Příloha B

Oblastní úřady pro zdraví a bezpečnost - HSE

HSE Information Centre

Broad Lane
Sheffield S3 7HQ
Tel: 0114 289 2333

Inter City House

Mitchell Lane
Victoria Street
BRISTOL BS1 6AN
Tel: 0117 929 0681
Fax: 0117 926 2998

8 St Paul's Street

LEEDS LS1 2LE
Tel: 0113 244 6191
Fax: 0113 245 0626

The Marches House

Midway
NEWCASTLE-UPON-LINE
Tel: 01782 717181
Fax: 01782 620612

1 Long Lane - (London South)

LONDON SE1 4PG
Tel: 0171 407 8911
Fax: 0171 403 7058

Priestley House

Priestley Road
BASINGSTOKE RG24 9NW
Tel: 01256 404000
Fax: 01256 404100

Quay House

Quay Street
MANCHESTER M3 3JB
Tel: 0161 831 7111
Fax: 0161 831 7169

Birbeck House

Trinity Square
NOTTINGHAM NG1 4AU
Tel: 0115 947 0712
Fax: 0115 941 1577

39 Baddow Road

CHELMSFORD CM2 0HL
Tel: 01245 284661
Fax: 01245 252633

3 East Grinstead House

London Road
EAST GRINSTEAD RH19 1RR
Tel: 01342 326922
Fax: 01342 312 917

The Triad

Stanley Road
BOOTLE
Merseyside L20 3PG
Tel: 0151 922 7211
Fax: 0151 922 5031

Sovereign House

110 Queen Street
SHEFFIELD S1 2ES
Tel: 0114 273 9881
Fax: 0114 275 5746

14 Cardiff Road

LUTON LU1 1PP
Tel: 01582 34121
Fax: 01582 45977

Maritime House - (London North)

1 Linton Road
BARKING IG11 8HF
Tel: 0181 594 5522
Fax: 0181 591 5183

Belgrave House

1 Greyfriars
NORTHAMPTON NN1 2BS
Tel: 01604 21233
Fax: 01604 30460

Arden House

Regent Centre
Regent Farm Road
Gosforth
NEWCASTLE-UPON-TYNE NE3 3JN
Tel: 0191 284 8448
Fax: 0191 285 9682

McLaren Building

2 Masshouse Circus
Queensway
BIRMINGHAM B4 7NP
Tel: 0121 609 5200
Fax: 0121 609 5349

Victoria House

Ormskirk Road
PRESTON PR1 1HH
Tel: 01772 259321
Fax: 01772 821807

Belford House

59 Belford Road
EDINBURGH EH4 3UE
Tel: 0131 247 2000
Fax: 0131 247 2121

Brunel House

2 Fitzalan Road
CARDIFF CF2 1SH
Tel: 01222 473777
Fax: 01222 473642

375 West Glasgow Street

GLASGOW G2 4LW
Tel: 0141 275 3000
Fax: 0141 275 3100

Příloha C

ES přezkoušení typu

ES přezkoušení typu se požaduje pouze u těch strojních zařízení nebo bezpečnostních součástí uvedených v příloze IV směrnice, které nejsou vyrobeny ve shodě s převzatými harmonizovanými normami.

Žádosti o ES přezkoušení typu týkající se vzorku ⁽¹⁾ zkušebního zařízení nebo bezpečnostní součásti musí „odpovědná osoba“ předložit schválenému orgánu. Žádost musí obsahovat:

- název a adresu výrobce nebo jeho zplnomocněného zástupce ustanoveného v Evropském hospodářském prostoru a místo výroby strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti;
- soubor technické dokumentace podle bodů 3 a 4 přílohy V směrnice.

Musí být doloženy vzorkem stroje nebo bezpečnostní součásti představujícím plánované výrobní provedení nebo, připadá-li to v úvahu, sdělením, kde stroj nebo bezpečnostní součást mohou být přezkoušeny.

Výše uvedená technická dokumentace nemusí obsahovat podrobné plány ani žádné jiné specifické informace, týkající se montážních podskupin použitých při výrobě strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti, ledaže by byla jejich znalost nezbytná pro ověření shody se základními požadavky na bezpečnost.

Notifikovaný orgán musí:

- prověřit soubor technické dokumentace, aby ověřil její přiměřenost a prověřit dodané nebo zpřístupněné strojní zařízení nebo bezpečnostní součást;
- během přezkoušení strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti:
 - a) ověřit, zda bylo vyrobeno v souladu se souborem technické dokumentace a může být bezpečně používáno za předpokládaných provozních podmínek;
 - b) zkontrolovat, zda technické normy, jestliže byly použity, byly správně aplikovány;
 - c) provést příslušná zkoumání a zkoušky za účelem kontroly, že strojní zařízení nebo bezpečnostní součást splňuje základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost, které se na něj vztahují;
 - d) u bezpečnostní součásti ověřit, zda je vhodná k plnění bezpečnostních funkcí deklarovaných výrobcem.

⁽¹⁾ V britských dokumentech se v této souvislosti někdy používá termín *prototyp (prototype)* namísto *zkušební vzorek* nebo *vzorek*.

Splňuje-li vzorek ustanovení, která se na něj vztahují, orgán vystaví ES certifikát o přezkoušení typu, který zašle žadateli. V tomto certifikátu jsou uvedeny závěry zkoumání a podmínky, jimiž je vydání certifikátu podmíněno, a jsou připojeny popisy a výkresy nutné pro identifikaci schváleného vzorku. Jestliže schválený orgán není přesvědčen, že strojní zařízení nebo bezpečnostní součást vyhovuje, musí žadatele informovat, proč navrhuje odmítnutí certifikátu a dát žadateli možnost odvolání.

Prostřednictvím DTI mohou Evropská komise, další státy Evropského hospodářského prostoru a další notifikované orgány obdržet kopii certifikátu a na rozumně odůvodněnou žádost kopii souboru technické dokumentace a zprávu o provedených přezkoumáních a zkouškách.

Odpovědná osoba musí informovat notifikovaný orgán o všech modifikacích, i nepatrných, které provedl nebo hodlá provést na strojním zařízení nebo na bezpečnostní součásti, k nimž se vzorek vztahuje. Notifikovaný orgán přezkouší tyto modifikace a informuje odpovědnou osobu, zda ES certifikát o přezkoušení typu zůstává v platnosti pro modifikované strojní zařízení nebo bezpečnostní součást.

Orgán, který odmítne vydat ES certifikát o přezkoušení typu, informuje o tom ostatní schválené orgány.

Soubory dokumentace a korespondence týkající se postupu při ES přezkoušení typu se sestavují v úředním jazyce členského státu, v němž je notifikovaný orgán ustanoven, nebo v jazyce, který je pro něho přijatelný.

Příloha D

ES prohlášení o shodě

V nařízení není stanovena přesná forma prohlášení o shodě. Avšak ES prohlášení o shodě ⁽¹⁾ musí obsahovat následující části:

- obchodní jméno a plnou adresu „*odpovědné osoby*“;
- není-li „*odpovědnou osobou*“ výrobce, obchodní jméno a plnou adresu výrobce;
- popis strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti, název a číslo série;
- všechny příslušné směrnice, s nimiž je v souladu strojní zařízení nebo bezpečnostní funkce, zajišťovaná bezpečnostní součásti;
- připadá-li to v úvahu, název a adresu notifikovaného orgánu a číslo ES certifikátu o přezkoušení typu;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, název a adresu notifikovaného orgánu, jemuž byla postoupena technická dokumentace;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, název a adresu notifikovaného orgánu, který vydal osvědčení o přiměřenosti;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, použité převzaté harmonizované technické normy;
- připadá-li to v úvahu, použité národní technické normy a technické specifikace;
- identifikaci osob zplnomocněných k podpisu za „*odpovědnou osobu*“;

a připadá-li to v úvahu, musí být vyjádřena shoda se základními požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost nebo se vzorkem strojního zařízení nebo bezpečnostní součásti, které byly podrobeny ES přezkoušení typu.

⁽¹⁾ Toto prohlášení musí být sepsáno v témže jazyce jako návod (viz přílohu B bod 1.7.4) a musí být napsáno buď na stroji nebo rukou hůlkovým písmem.

⁽²⁾ Týká se pouze pro strojních zařízení nebo bezpečnostních součástí uvedených v příloze D.

Příloha E

Prohlášení o začlenění ⁽¹⁾

V nařízení není stanovena přesná forma prohlášení o začlenění. Avšak prohlášení o začlenění musí obsahovat následující údaje:

- jméno a adresu „*odpovědné osoby*“;
- popis strojního zařízení nebo části strojního zařízení;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, název a adresu notifikovaného orgánu a číslo ES certifikátu o přezkoušení typu;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, název a adresu notifikovaného orgánu, jemuž byla postoupena technická dokumentace;
- připadá-li to v úvahu ⁽²⁾, název a adresu notifikovaného orgánu, který vydal osvědčení o přiměřenosti;
- připadá-li to v úvahu, použité převzaté harmonizované technické normy;
- vyjádření, že strojní zařízení nesmí být uvedeno do provozu, dokud strojní zařízení, do kterého má být toto strojní zařízení začleněno, nebude prohlášeno za vyhovující ustanovením této směrnice;
- identifikaci podpisujících osob.

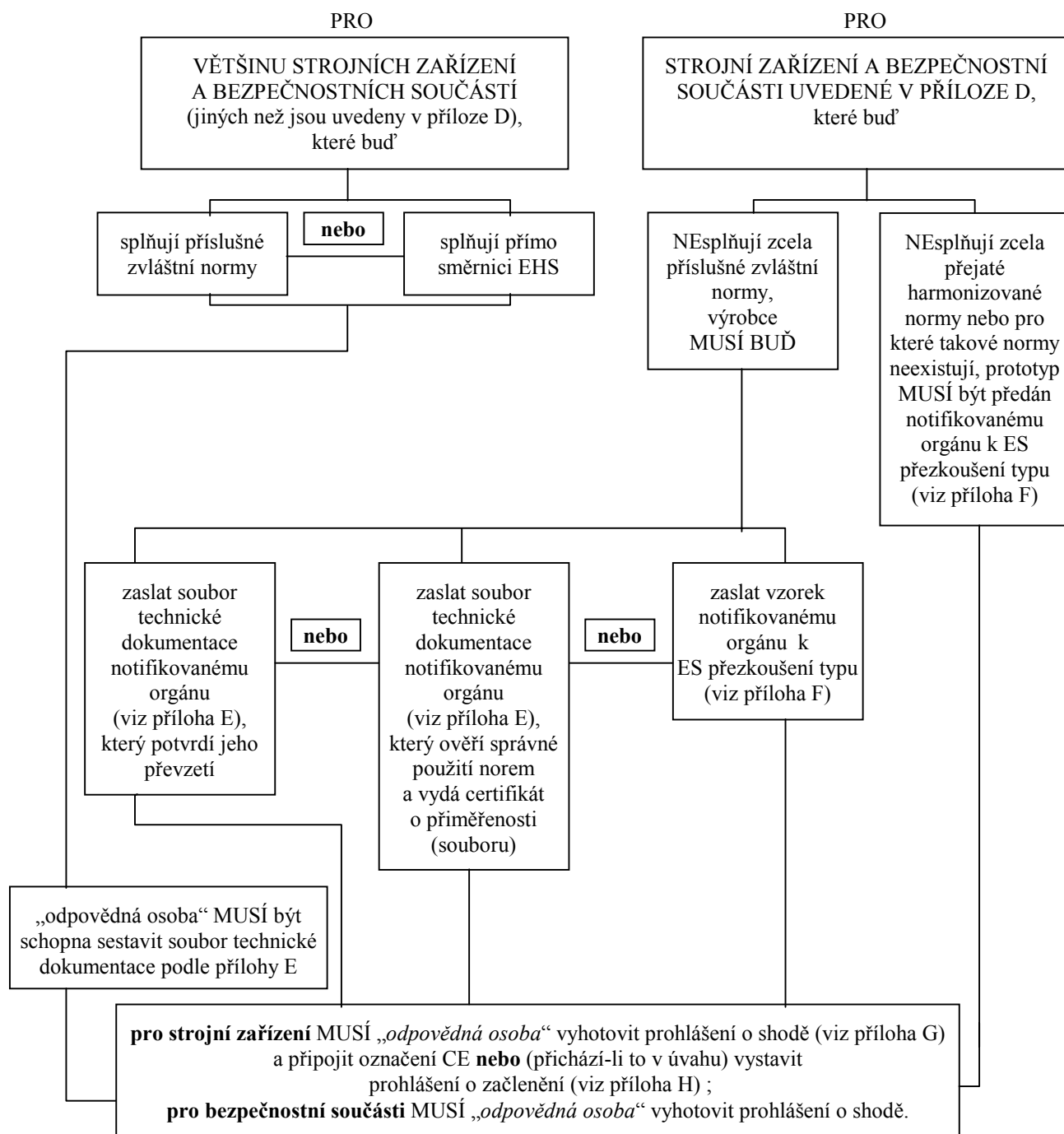
⁽¹⁾ V české legislativě se tento dokument nazývá *prohlášením o součásti*.

⁽²⁾ Týká se pouze strojních zařízení uvedených v příloze D.

Příloha F

Ověřovací postupy

Všechna strojní zařízení a bezpečnostní součásti musí vyhovovat základním požadavkům na zdraví a bezpečnost (EHS směrnicím).

Příloha G

Platnost a používání nařízení z r. 1992 o pracovním zařízení

Úvod: nařízením z r. 1992 o opatrování a používání pracovních zařízení (S.I. No 2932) je ve Velké Británii zavedena směrnice Rady z 30. listopadu 1989 týkající se minimálních požadavků na zdraví a bezpečnost při používání pracovních zařízení zaměstnanci při práci (směrnice 89/655/EHS). Vyhláška Severního Irska z r. 1993 o opatrování a používání pracovních zařízení (S.R. 1993/19) zavádí tuto směrnici v Severním Irsku.

Začátek platnosti: 1. leden 1993. Pracovní zařízení opatřené před 1. lednem 1993 musí vyhovovat všeobecným požadavkům, ale je vyjmuto ze zvláštních požadavků (viz níže) do 1. ledna 1997.

Působnost: všechny průmyslové obory, servisní činnosti, nemocnice, vysoké školy atd. ve Velké Británii a též přímořská ropná a plynová zařízení. Nařízení ukládá všeobecné povinnosti zaměstnavatelům a stanoví minimální požadavky na pracovní zařízení v závislosti na vybraných nebezpečích.

Pracovní zařízení je široce definováno tak, že zahrnuje cokoli od ručních nástrojů přes stroje všeho druhu až po výrobní celky typu montážní linky nebo plínny láhvi.

Používání zahrnuje spouštění, zastavování, opravy, úpravy, instalaci, demontáž, programování, ustavení, dopravu, údržbu, služby a čištění.

Všeobecné požadavky: Požadavky na uživatele:

- ujistit se, že prostředek je vhodný pro určenou práci;
- vzít v úvahu pracovní podmínky a rizika na pracovišti při výběru prostředků;
- zajistit, aby prostředek byl používán pouze k operacím, pro které je vhodný a za podmínek, pro které je vhodný;
- zajistit, aby prostředek byl udržován v provozuschopném stavu, řádně ošetřován a kvalitně opraven;
- poskytnout přiměřené informace, instrukce a zácvik;
- a pořizovat prostředky, které vyhovují nařízením přejímajícím ES výrobové směrnice.

Zvláštní požadavky: Ty platí pouze pro prostředky, které nebyly dodány ve shodě s odpovídajícími ES výrobovými směrnicemi, jakou je např. směrnice o strojních zařízeních. Vztahují se na:

- krytí nebezpečných částí strojních zařízení (nahrazující platný zákon);
- ochranu proti zvláštním nebezpečím, např. padání/vymršťování předmětů, hmot a látek, prasknutí/rozpad částí pracovního prostředku, zážeh nebo přehřátí prostředku, nezamýšlené nebo předčasné uvolnění předmětu a hmot, výbuch;

- části pracovního prostředku a hmoty o vysokých nebo velmi nízkých teplotách
- ovládací systémy a ovládací zařízení;
- odpojování prostředků od zdrojů energie;
- stabilitu prostředku;
- osvětlení;
- údržbu;
- a varování a značení.

Souvislost s nařízením z r. 1992 o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení: Strojní zařízení určená pro pracovní užití od 1. ledna 1993 musí vyhovět nařízení z r. 1992 o dodávkách (bezpečných) strojních zařízení, novelizovanému, v rozsahu, na který se toto nařízení vztahuje.

Možnost získat texty nařízení: nařízení z r. 1992 o opatřování a používání pracovních zařízení je k dostání u HMSO a u knihkupců. Příručka k nařízení o pracovních zařízeních (L 22) je též k dostání v knižním oddělení Úřadu pro zdraví a bezpečnost: HSE Books, PO Box 1999, Sudbury, Suffolk CO 10 6FS. Tel.: 01787 881165. Fax: 01787 313995. E-mail: work.equipment.spd@hse.gsi.gov.uk.

Další informace: Máte-li zvláštní dotaz k použití tohoto nařízení, kontaktujte prosím Úřad pro zdraví a bezpečnost, informační kancelář pro veřejnost, 01742 892345. Pro informace o odpovídajících vyhláškách platných v Severním Irsku kontaktujte prosím oddělení ekonomického rozvoje, 01232 251333.